

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Mgr. Daniely Zemanové a soudců JUDr. Radana Malíka a JUDr. Barbary Pořízkové v právní věci žalobkyně: **Odborová organizace pracovníků správ památkových objektů při Národním památkovém ústavu**, se sídlem Bouzov 8, proti žalovanému: **Ministerstvo kultury**, se sídlem Maltézské nám. 1, Praha 1, proti rozhodnutí ministra kultury ze dne 15. 1. 2010, č. j. MK 715/2010 OLP, ve věci žádosti o poskytnutí informace, o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 26. 1. 2010, č. j. 10 A 12/2010 - 18,

t a k t o :

Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 26. 1. 2010, č. j. 10 A 12/2010 - 18, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) včas podanou kasační stížností napadá v záhlaví označené usnesení Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“), kterým jí nebylo přiznáno osvobození od soudních poplatků v řízení o žalobě, jíž se stěžovatelka domáhala přezkoumání rozhodnutí ministra kultury ze dne 15. 1. 2010, č. j. 7152/2010 OLP. Tímto rozhodnutím ministr kultury zamítl rozklad stěžovatelky směřující proti rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 6. 2004, č. j. 9670/2004-IK, ve věci žádosti o poskytnutí informací dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 106/1999 Sb.“).

Stěžovatelka v kasační stížnosti namítá jednak nepřezkoumatelnost napadeného usnesení dle § 103 odst. 1 písm. d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), jednak nesprávné právní posouzení dle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., a to v té části odůvodnění, v níž městský soud opírá svou

argumentaci o výši hospodářského výsledku a dostatečné majetkové poměry stěžovatelky k zaplacení soudního poplatku. Stěžovatelka uvádí, že městský soud ve své rozhodovací činnosti zcela pominul, že hospodářský výsledek je účetní kategorií, která nic nevyovídá o platební schopnosti subjektu. Stěžovatelka poukazuje na strukturu svých aktiv, zejména stav pokladny jako její jediné „hotovosti“, s tím, že řádným vyhodnocením této struktury by soud musel zjistit, že téměř veškerá její aktiva jsou tvořena pohledávkami. Z uvedených důvodů proto stěžovatelka navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadené rozhodnutí městského soudu zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

Žalovaný se k obsahu podané kasační stížnosti nevyjádřil.

Z obsahu předloženého spisu Nejvyšší správní soud zjistil následující skutečnosti rozhodné pro posouzení důvodnosti kasační stížnosti:

Žalobou podanou u městského soudu dne 19. 1. 2010 se stěžovatelka domáhala přezkoumání rozhodnutí ministra kultury ze dne 15. 1. 2010, č. j. 7152/2010 OLP. Tímto rozhodnutím ministr kultury zamítl rozklad stěžovatelky proti rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 6. 2004, č. j. 9670/2004-IK, ve věci žádosti o poskytnutí informací dle zákona č. 106/1999 Sb.

Současně se žalobou stěžovatelka požádala o osvobození od soudních poplatků. K žádosti doložila vyplněný formulář – vzor č. 060 o. s. ř. a dále účetní výkazy (rozvahu a výkaz zisku a ztráty) za období od 1. 1. 2009 do 27. 12. 2009. Uvedla, že od roku 2005 je ve složité majetkové situaci, neboť zaměstnavatel (Národní památkový ústav) vůči ní neplní povinnosti dle pracovněprávních předpisů. Proto stěžovatelka musí svou činnost financovat půjčkami od fyzických osob. Příjmy tvořené členskými příspěvky jsou minimální, nepokryjí ani nutné provozní náklady. Jejich zvýšení nepřichází s ohledem na strukturu členské základny v úvahu a reálné není ani zvýšení počtu členů vzhledem k šikaně ze strany zaměstnavatele.

Městský soud rozhodl o žádosti stěžovatelky napadeným usnesením ze dne 26. 1. 2010, č. j. 10 A 12/2010 - 18, tak, že stěžovatelce osvobození od soudních poplatků nepřiznal. V odůvodnění rozhodnutí uvedl, že z předložených dokladů vyplývá, že v období od 1. 1. 2009 do 27. 12. 2009 členové stěžovatelky zaplatili na členských příspěvcích částku celkem ve výši 14 780 Kč a hospodářský výsledek za uvedené období činil + 11 049,50 Kč. Městský soud proto uzavřel, že pokud částka, kterou stěžovatelka vybrala na členských příspěvcích, i její hospodářský výsledek za uvedené období několikanásobně převyšují částku, kterou by musela vynaložit na zaplacení soudního poplatku (zde částku 2000 Kč), neodůvodňují majetkové poměry stěžovatelky osvobození od soudních poplatků.

Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost byla podána včas a směřuje proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná. Soudní poplatek nebyl uhrazen a stěžovatelka není pro řízení o kasační stížnosti zastoupena. Nejvyšší správní soud však v této souvislosti

připomíná, že dle konstantní judikatury zdejšího soudu není v řízení o kasační stížnosti ve věci nepřiznání osvobození od soudních poplatků nedostatek uhrazení soudního poplatku (jakož i nedostatek zastoupení advokátem) důvodem pro odmítnutí kasační stížnosti.

V kasační stížnosti jsou uplatněny důvody dle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s., tj. nezákonnost spočívající v nesprávném právním posouzení věci a dále nepřezkoumatelnost rozhodnutí městského soudu. Rozsahem a důvody kasační stížnosti je Nejvyšší správní soud podle ustanovení § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení městského soudu a dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

Nejvyšší správní soud se přednostně zabýval námitkou týkající se nepřezkoumatelnosti napadeného usnesení městského soudu. Nepřezkoumatelnost pro nesrozumitelnost či nedostatek důvodů je totiž vadou natolik závažnou, že se jí Nejvyšší správní soud musí zabývat i tehdy, pokud by ji stěžovatelka v kasační stížnosti vůbec nenamítala, tj. z úřední povinnosti (*ex officio*).

Na tomto místě je třeba nejprve zdůraznit, že nepřezkoumatelnost rozhodnutí může nastat z důvodu jeho nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí. Nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů rozhodnutí pak musí být založena na nedostatku důvodů skutkových, nikoliv na dílčích nedostatcích odůvodnění. Musí se jednat o vady skutkových zjištění, o něž soud opírá své rozhodovací důvody. Takovými vadami mohou být mimo jiné případy, kdy soud opřel rozhodovací důvody o skutečnosti v řízení nezjištěvané, případně zjištěné v rozporu se zákonem, anebo případy, kdy není zřejmé, zda vůbec nějaké důkazy byly v řízení provedeny.

V přezkoumávaném usnesení však Nejvyšší správní soud vady shora uvedeného charakteru neshledal. Z odůvodnění usnesení jednoznačně vyplývá, které skutečnosti městský soud považoval za rozhodné ve vztahu k posouzení otázky nepřiznání osvobození od soudních poplatků, tj. že majetkové poměry stěžovatelky s ohledem na částku vybranou na členských příspěvcích a výši hospodářského výsledku několikanásobně převyšují částku, kterou musí vynaložit na úhradu soudního poplatku. Se závěry, o které městský soud opřel výrok napadeného usnesení, ostatně stěžovatelka v kasační stížnosti podrobně polemizuje, což by nebylo možné, pokud by se soud těmito skutečnostmi vůbec v rozhodnutí nezabýval. Nejvyšší správní soud proto mohl přistoupit k posouzení důvodnosti kasačních námitek stěžovatelky směřujících do věci samé, tj. proti neosvobození stěžovatelky od soudních poplatků a důvodů, na jejichž základě městský soud stěžovatelce osvobození od soudních poplatků nepřiznal.

Stěžovatelka v této souvislosti v kasační stížnosti namítá, že městský soud při rozhodování o osvobození od soudních poplatků zcela pominul, že hospodářský výsledek je účetní kategorií, která nic nevypovídá o platební schopnosti subjektu. Stěžovatelka poukazuje na strukturu svých aktiv, zejména na stav pokladny, s tím, že řádným vyhodnocením této struktury by soud musel zjistit, že stěžovatelka nedisponuje žádnými finančními prostředky, neboť veškerá její aktiva jsou tvořena pohledávkami.

Při posuzování důvodnosti takto uplatněné kasační námitky Nejvyšší správní soud vycházel z následujících úvah:

Rozvaha je jedním ze základních výkazů účetní závěrky, který podává přehled o majetku účetní jednotky (aktivech) a zdrojích jeho krytí (pasivech) v peněžním vyjádření k určitému dni (rozvahovému dni). Majetek účetní jednotky (aktiva) se podle toho, po jakou dobu zůstává v účetní jednotce, člení na majetek dlouhodobý (hmotný, nehmotný a finanční) a majetek oběžný, do kterého patří především zásoby, pohledávky a peněžní prostředky (v hotovosti či na bankovních účtech).

Dle zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví je kromě rozvahy povinnou součástí účetní závěrky také výkaz zisku a ztráty (zkráceně výsledovka), který podává základní přehled o hospodaření společnosti, tj. o velikosti jejích výnosů (zpravidla tržeb) a nákladů v základním členění a o výši hospodářského výsledku (zisku nebo ztráty).

Městský soud v usnesení, kterým stěžovatelku neosvobodil od soudních poplatků, vycházel z údajů obsažených v těchto účetních výkazech (rozvahy a výsledovky), konkrétně z výše zaplacených členských příspěvků (částka 14 780 Kč) a z výše hospodářského výsledku (zisk 11 049,50 Kč). Z uvedených veličin městský soud dovodil, že takto zjištěné majetkové poměry stěžovatelky neodůvodňují její osvobození od soudních poplatků, neboť částka, kterou vybrala na členských příspěvcích, a její hospodářský výsledek několikanásobně převyšují částku, kterou by musela vynaložit na soudní poplatek v řízení o žalobě před městským soudem (2000 Kč).

Dle názoru Nejvyššího správního soudu se však uvedené závěry opírají o nedostatečně zjištěný skutkový stav, resp. o nesprávné vyhodnocení stěžovatelkou předložených údajů. Při bližším rozboru rozvahy stěžovatelky zpracované ke dni 27. 12. 2009 je zřejmé, že k uvedenému datu nedisponovala žádnou peněžní hotovostí v pokladně ani jinými finančními prostředky a že veškerá její aktiva byla, jak stěžovatelka sama v kasační stížnosti uvádí, tvořena toliko pohledávkami ve výši 302 407,50 Kč. Stejně tak se městský soud dopustil pochybení, pokud při posuzování žádosti stěžovatelky o osvobození od soudních poplatků vycházel izolovaně pouze z výnosů právnické osoby v podobě členských příspěvků, aniž by se jakkoli zabýval náklady nutnými na provoz stěžovatelky včetně jejich výše a posouzení nezbytnosti jejich vynakládání. Městský soud dále opřel svůj závěr o neosvobození stěžovatelky od soudních poplatků o výši hospodářského výsledku (zisk ve výši 11 049,50 Kč). I v případě této veličiny, určované jako rozdíl mezi výnosy a náklady účetní jednotky, je však nutno konstatovat, že se jedná o účetní kategorii, která sama o sobě nic nevyovídá o platební schopnosti účetní jednotky (zde stěžovatelky) a z níž nelze bez dalšího usuzovat na dostatečnost jejích finančních prostředků. V daném případě je tedy nutno přisvědčit stěžovatelce, že závěr městského soudu o nepřiznání osvobození od soudních poplatků se opírá o neúplně zjištěný skutkový stav věci, a z tohoto důvodu bylo nutno napadené usnesení městského soudu zrušit.

Je nutno ovšem podotknout, že ačkoli byla v nyní posuzovaném případě kasační stížnost shledána důvodnou, zdejší soud tím nikterak nepředjímá, jak bude rozhodnuto

o žádosti stěžovatelky o osvobození od soudních poplatků v dalším řízení. V této souvislosti Nejvyšší správní soud upozorňuje, že při opětovném posuzování otázky osvobození stěžovatelky od soudních poplatků bude pro městský soud určující především rozhodnutí rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 5. 2010, č. j. 1 As 70/2008 – 74, dostupné na www.nssoud.cz. Vliv tohoto rozhodnutí na projednávanou věc ostatně Nejvyšší správní soud vyjádřil přerušением řízení v této věci do doby rozhodnutí rozšířeného senátu ve věci vedené pod sp. zn. 1 As 70/2008.

S ohledem na výše uvedené skutečnosti tak Nejvyšší správní soud napadené rozhodnutí městského soudu v souladu s ustanovením § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

Dle ustanovení § 110 odst. 3 s. ř. s. je městský soud v dalším řízení vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem ve zrušovacím rozhodnutí. Na městském soudu tedy nyní bude, aby znovu posoudil žádost stěžovatelky o osvobození od soudních poplatků, a to v intencích závěrů uvedených v tomto rozsudku a dále zejména závěrů rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu obsažených v usnesení ze dne 27. 5. 2010, č. j. 1 As 70/2008 - 79.

P o u ě n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 5. srpna 2010

Mgr. Daniela Zemanová
předsedkyně senátu